

МІГРАЦІЙНІ НАМІРИ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Зінгаєва Н.Є. – асистент кафедри менеджменту та маркетингу

Миколаївський національний аграрний університет

Україна є одним з лідерів серед виробників та експортерів зерна, олійних культур, цукру та іншої продукції. Але для підтримання сільськогосподарського потенціалу Україні бракує фахівців. За даними ООН, чисельність населення України до 2050 р. зменшиться на 15 млн. осіб. Провідну роль у цій проблемі відіграє не стільки дефіцит спеціалістів, а скільки зовнішня міграція населення. Згідно експертних даних, основна проблема еміграції наступних років буде обумовлена відтоком

кваліфікованої молоді – як репродуктивної частини населення та висококваліфікованої робочої сили, за яку ведуть активну боротьбу розвинені держави на світовому ринку праці.

Аспекти формування кадрового потенціалу розкриваються в роботах зарубіжних дослідників: М. Альберта, К. Меллера, М. Мескона, Ф. Хедоурі, Л. Меулендейкс та інших. Проблеми формування кадрового потенціалу в аграрному секторі України досліджували вітчизняні вчені: Т. Ю. Базарова, А. В. Бачурін, О. О. Бендесюк, Л. В. Бондаренко, В. С. Васильченко, О. А. Грішнова, В. В. Онікієнко, В. М. Якимів, та інші.

Міграційний потенціал в найбільш загальному розумінні може трактуватись як частка населення з певним рівнем психологічної готовності до виїзду, яка характеризується прийнятим, але не реалізованим рішенням про переїзд [1, с.15-16].

В процесі формування кадрового потенціалу аграрної сфери виникають певні проблеми, а саме: 1) сільське господарство тісно пов'язане з сільською місцевістю, яку характеризує неналежний рівень розвитку соціальної інфраструктури – зменшення закладів медичного обслуговування та низький рівень їх послуг, скорочення закладів освіти, відсутність забезпечення житлом, низький рівень заробітних плат в сільському господарстві. Більшу частину молоді приваблює життя у великих містах, з їх різноманітним розваг, заходів і можливостей; 2) образ, який асоціюється у багатьох із зовнішнім виглядом працівника сільського господарства, програє іміджу бізнесмена, юриста або лікаря. Звичайно ж, це дуже індивідуально, але в цілому брудний спецодяг не здається настільки привабливим, як модний діловий костюм, суддівська мантия або навіть безглуздий лабораторний халат; 3) не такий видимий зв'язок науки і практики в сільському господарстві, як в інших сферах. І якщо, наприклад, у вас немає ніякої освіти і можливості знайти іншу роботу, найпростіше, що ви можете зробити для виживання стати фермером. Тоді як робота в сфері медицини, економіки або права передбачає наявність певного рівня освіти, оскільки вони спочатку були тісно пов'язані з

наукою. Той факт, що сільським господарством може займатися будь-хто, без будь-якої спеціальної освіти негативно впливає на його імідж у суспільстві.

Ці фактори змушують фахівців аграрної сфери шукати більш привабливі умови праці. І знаходять їх за межами нашої країни. Головна проблема полягає в тому, що ми втрачаємо кваліфікованих працівників в сфері саме сільського господарства, а закордонні підприємства, установи, організації, в більшості випадків, отримують працівників в сфері інших послуг (перукар, косметолог, прибиральниця, ІТ послуги).

На нашу думку, вирішити проблеми формування кадрового потенціалу в сільському господарстві може допомогти соціальна реклама на тему важливої ролі цієї галузі в повсякденному житті кожного з нас. Деякі люди, а особливо сучасна молодь перестали бачити зв'язок між продуктами харчування і сільським господарством, купуючи їжу в супермаркетах. В їх сприйнятті продукти повністю втратили будь-який зв'язок з «землею», і завдання соціальної реклами повернути поважне ставлення до сільського господарства та його працівників. Це не стільки завдання вузів, скільки відповідальність урядів.

Не на останньому місці стоїть покращення інфраструктури сел. Для вирішення цієї проблеми ми пропонуємо в Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [2] (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1437-р) приділити увагу варіанту розвитку аграрного сектору економіки, який передбачає визначення, розроблення та імплементацію напрямів розвитку аграрного сектору економіки в рамках Програми на основі оптимізації його виробничої і соціальної інфраструктури, а саме: визначити пріоритетними для фінансування сферу освіти на селі (в т.ч. розробити програми підвищення кваліфікації учителів, комп'ютеризації шкіл та забезпечення їх необхідним транспортом); покращити якість медичного обслуговування у сільській місцевості; розпочати розвиток мережі сільських бібліотек, закладів культури тощо.

Змінити ставлення до професії фермера допоможуть різноманітні просвітницькі заходи та роз'яснення специфіки роботи сільськогосподарських дослідників або агрономів.

Перелічені заходи дозволять суспільству отримати більш повну інформацію про сільське господарство, про його здобутки і проблеми, про його важливість в житті кожного з нас, кожен день, покращить імідж професії фермера в очах нашої молоді.

Список використаних джерел

1. Кіпень В. П. Міграційний потенціал України в контексті візового режиму ЄС: Аналітичний звіт / В. П. Кіпець, М. В. Авксент'єв. – Донецьк, 2011. – 19 с.

2. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт / Міністерство аграрної політики та продовольства України. – К. : Міністерство аграрної політики та продовольства України, 1997. – Веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.minagro.gov.ua/apk?nid=24198>

3. Agricultural Higher Education in the 21st Century: Student view on attractiveness & employability [Електронний ресурс] / L. Meulendijks. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <https://www.iaasworld.org/agricultural-higher-education-in-the-21st-century-student-view-on-attractiveness-employability>.